

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee
Kristjan Truu
Merenduse ja veekeskkonna asekanter
kristjan.truu@kliimaministeerium.ee
Kaidi Katus
Merendusosakonna juhataja
kaidi.katus@kliimaministeerium.ee

Transpordiamet
Edgar Peganov
Merendusteenistuse direktor
edgar.peganov@transpordiamet.ee

Meie: 16.10.2025

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 29.09.2003 määruse nr 23 „Laevade ohutusnõuded” muutmise ettepanek

Eesti Laevaomanike Liidu liikmelt laekus ettepanek täiendada 29.09.2003 määrust nr 23 „Laevade ohutusnõuded” (edaspidi määrus) § 28, mis käsitleb kaubalaeva ja kalalaeva kollektiivseid päästevahendeid.

Kehtiva määruse regulatsiooni kohaselt on alla 45 meetri pikkustel kalalaevadel lubatud kasutada ühte päästeparve tingimusel, et see on kahe inimese poolt viie minuti jooksul teisaldatav ühelt poordilt teisele. Samas kehtib alla 500 kogumahutavusega kaubalaevadele, sealhulgas vedurlaevadele, nõue omada kahte päästeparve. Leiame, et selline regulatiivne erisus ei arvesta vedurlaevade konstruktsioonilisi eripärasid ega tööpetsiifikat. Sellest tulenevalt esitame käesolevaga ettepaneku kehtestada vedurlaevadele eriregulatsioon sarnaselt alla 45 meetri pikkustele kalalaevadele.

Kehtiv regulatsioon

Määruse § 28 - Kaubalaeva ja kalalaeva kollektiivsed päästevahendid

(1) Rahvusvahelisi reise tegev kaubalaev kogumahutavusega alla 500 ja kalalaev sõltumata kogumahutavusest peavad olema varustatud päästepaadiga mõlemas pardas. Kaubalaev võib olla varustatud ainult ühe päästepaadiga, kui seda on võimalik vette lasta vaba langemise meetodil ahtrist ja päästepaat mahutab kõik laeva pardale lubatud inimesed. Laeval pikkusega alla 85 meetri võib päästepaadid asendada päästeparvedega mõlemas

pardas, tagades kõigile laeva pardale lubatud inimestele kohad ühe parda päästeparvedel. Olemasolev kalalaev pikkusega alla 45 meetri ja uus kalalaev pikkusega alla 24 meetri võib olla varustatud ühe päästeparvega, kui seda on võimalik teisaldada pardast pardasse kahe inimese poolt viie minuti jooksul.

(2) Kohaliku rannasõidu laeval võib olla üks päästeparv, kui seda on võimalik teisaldada pardast pardasse kahe inimese poolt viie minuti jooksul. Kasutada võib LSA koodeksile mittevastavaid päästeparvi, välja arvatud tankeril. Kui kasutatakse kaasaskantava kohvriga parve, peab see enne laeva sadamast lahkumist ja kogu sõidu ajal asuma navigatsioonisillas või peatekil evakuatsioonitee vahetus läheduses ja olema valmis koheseks kasutamiseks.

(3) Sisevee-laeval peab päästeparv olema ainult Peipsi järvel sõites. Laeval võib kasutada LSA koodeksile mittevastavat ja jäika päästeparve.

(4) Kohaliku rannasõidu kaubalaev sõltumata kogumahutavusest, rahvusvahelisi reise tegev kaubalaev kogumahutavusega alla 500, mehitatud teisaldatav ujuvvahend kogumahutavusega üle 300 ning kalalaev sõltumata kogumahutavusest ja sõidupiirkonnast peavad olema varustatud vähemalt ühe valvepaadiga, mis ei pea vastama LSA koodeksi nõuetele. Valvepaati ei nõuta kaubalaeval kogumahutavusega alla 300, olemasoleval kalalaeval pikkusega alla 45 meetri, uuel kalalaeval pikkusega alla 24 meetri, ujuvkraanal ja sadama akvatooriumil teisaldataval ujuvvahendil. Laeval, millel valvepaadi olemasolu ei nõuta, peavad olema abivahendid merre kukkunu päästmiseks, mille hulgas on vähemalt pardale ronimise vahend ja pootshaak.

(5) Kaubalaeval, mis ei välju sadama akvatooriumist, võib päästeparved asendada veeülikondadega, tagades igale laevas olevale inimesele veeülikonna, mis vastab päästevestile esitatud nõuetele.

(6) Kohaliku rannasõidu ja sisevee-kalalaeval pikkusega alla 15 meetri ei ole päästeparv kohustuslik järgmistel juhtudel:

1) kalastatakse üksikult ning ei liiguta varjumispaigast kaugemale kui viis miili, sisevetel kaugemale kui üheksa kilomeetrit;

2) kalastatakse paarispuügil või grupis ning ei liiguta varjumispaigast kaugemale kui kümme miili, sisevetel kaugemale kui 18 kilomeetrit.

2. Määruse täiendamise ettepanek - § 28

Lisada uus lõige 1' alljärgnevas sõnastuses:

„(1') Vedurlaev kogumahutavusega alla 500 võib olla varustatud ühe päästeparvega, kui seda on võimalik teisaldada pardast pardasse kahe inimese poolt viie minuti jooksul ja selle mahutavus katab kogu meeskonna ning igale meeskonnaliikmele on tagatud veeülikond.“

Muudatusettepaneku põhjendus

Kehtivas määruses käsitletakse vedurlaevu kaubalaevadena, mistõttu rakenduvad neile kaubalaevadele kehtestatud nõuded. Tegelikult erinevad vedurlaevad oma konstruktsioonilt, funktsioonilt ja tööspetsiifikaadilt oluliselt tüüpilistest kaubalaevadest, mille

peamine eesmärk on kaupade vedu. Vedurlaevad osutavad sadamaoperatsioonide ja manöövervusabi teenuseid, neil puuduvad kaubaruumiks ettenähtud alad ning nende meeskonnakoosseis ja töörežiim on märkimisväärselt teistsugused. Seetõttu ei ole kaubalaeva mõiste automaatne rakendamine vedurlaevadele sisuliselt põhjendatud ning määruse regulatsiooni on vaja täpsustada, et see arvestaks vedurlaevade eripära ja kasutusotstarvet.

Kehtiva määruse lõike 1 regulatsiooni kohaselt peab kaubalaev kogumahutavusega alla 500 ja kalalaev sõltumata kogumahutavusest olema varustatud päästepaadiga mõlemas pardas. Erandid on lubatud kas kalalaevadele või väiksematele kaubalaevadele sõltuvalt laeva pikkusest. Näiteks laeval pikkusega alla 85 meetri on lubatud päästepaadid asendada päästeparvedega mõlemas pardas, või olemasolev kalalaev pikkusega alla 45 meetri ja uus kalalaev pikkusega alla 24 meetri võib olla varustatud ühe päästeparvega, kui seda on võimalik teisaldada pardast pardasse kahe inimese poolt viie minuti jooksul.

Lisaks on lõike 2 järgi lubatud erand kohaliku rannasõidu laevale ja sellisel laeval võib olla üks päästeparv, kui seda on võimalik teisaldada pardast pardasse kahe inimese poolt viie minuti jooksul.

Eeltoodust tulenevalt nõutakse vedurlaevadel kogumahutavusega alla 500 kahe päästeparve olemasolu mõlemas pardas.

Selline regulatsioon ei arvesta vedurlaevade tegelikku konstruktsiooni ega tööspetsiifikat ning toob kaasa põhjendamatuid lisakulutusi ilma, et sellega kaasneks reaalne ohutuse paranemine. Vedurlaevad on konstruktsioonilt üldjuhul sarnased sama suurusklassi kalalaevadega. Kuna neil puuduvad trümmid, on tekipinnad avaramad ja vabad lisaseadmetest, mis võiksid takistada päästeparve teisaldamist. Vedurlaevade tavapärane laius jääb vahemikku 6–12 meetrit, mistõttu paiknevad päästeparved lähestikku. Sellistes tingimustes on mõlema poordi parve nõue ülemäärane.

Vedurlaevadel puudub ka oluline lastikäitlus, mis võiks mõjutada laeva püstuvust ja suurendada sellega seotud riske. Päästeparved on paigaldatud viisil, mis võimaldab neid hõlpsasti teisaldada mõlemale poordile ja kasutusele võtta, mistõttu on tagatud samaväärne ohutus. Parvede mahutavus jääb üldjuhul 6–10 inimese piiresse ning need on kahe meeskonnaliikme poolt viie minuti jooksul kergesti teisaldatavad. Vedurlaevade tavapärane meeskonnakoosseis on kolm inimest, kui reis kestab alla 12 tunni. Sellisel juhul vastab vähemalt 6-kohalise päästeparve olemasolu kõigile nõuetele. Pikemate reiside puhul, kus meeskonna suurus võib ulatuda 5–6 inimeseni, tagab 10-kohaline päästeparv samuti piisava mahutavuse. Samas ei erine 10-kohaline päästeparv mõõtmetelt oluliselt 6-kohalisest.

Arvestada tuleb ka asjaolu, et määrus kohaldub lähisõidualale, kus vedurlaevad tegutsevad peamiselt sadamalähedastes vetes. Nendes vetes on päästevõimekus tagatud kopteritega, mistõttu saab abi vajaduse korral kiiresti ning risk pikemalt vees viibida on minimaalne.

Esitatud muudatuse eesmärk on luua väiksematele kaubalaevadele, eelkõige vedurlaevadele paindlik võimalus varustada laev ühe päästeparvega, tingimusel, et see tagab samaväärse turvalisuse. Nõue, et päästeparv peab olema kasutatav mõlemalt poordilt ja mahutama kogu meeskonna, tagab evakuitsiooni toimimise igas olukorras. Täiendava ohutusmeetmena on kehtestatud nõue, et igal meeskonnaliikmel on veeülikond. Kui laeval on vaid üks

päästeparv, saab üldist ohutust oluliselt suurendada, kui igale meeskonnaliikmele on tagatud individuaalne veeülikond. Veeülikond pikendab turvalist vees viibimise aega ning suurendab tõenäosust, et meeskond jõutakse helikopteriga päästa enne alajahtumise tekkimist. Muudatus lihtsustab väiksemate laevade tehnilist varustust ohutust vähendamata.

Täiendav ettepanek

Käesolev ettepanek esitatakse eelkõige eesmärgiga kehtestada erisus vedurlaevadele, arvestades nende konstruktsioonilisi ja operatiivseid eripärasid. Samas leiame, et analoogse erandi rakendamine võiks olla põhjendatud ka kõikidele kaubalaevadele, mille kogumahutavus jääb alla 500, tingimusel et laeva konstruktsioon võimaldab päästeparve paigutada sellisesse asukohta, kust see on kahe inimese poolt viie minuti jooksul teisaldatav ühelt poordilt teisele. Selliste laevade puhul ei pruugi kahe päästeparve nõue olla tehniliselt põhjendatud ega proportsionaalne ohutuse tagamise eesmärgiga, mistõttu soovime kaaluda regulatsiooni laiendamist alla 500-se kogumahutavusega kaubalaevadele. Ettepanekute täiendavaks põhjendamiseks ja selgitamiseks oleme valmis osalema aruteludes ning jagama lisainfot.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Elise Nassar
juhatuse esimees
Eesti Laevaomanike Liit